

Utrikesutskottets yttrande

1978/79:1 y

med anledning av motioner om ett arabvärldsinstitut

Till kulturutskottet

Genom beslut den 14 mars 1978 har kulturutskottet hemställt om utrikesutskottets yttrande över motionen 1977/78:1122 av Per Gahrton (fp) och motionen 1977/78:1531 av Bertil Måbrink m. fl. (vpk).

I den förra motionen hemställs att riksdagen beslutar ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om svenskt initiativ till ett nordiskt arabvärldsinstitut. I den senare föreslås att riksdagen hos regeringen hemställer om åtgärder för att inrätta ett arabiskt institut i enlighet med vad som anförts i motionen.

I de båda aktuella motionerna erinras om att det i Norden finns ett Afrikainstitut, förlagt till Uppsala, och ett Asieninstitut, beläget i Köpenhamn, vilka tillsammans geografiskt täcker arabvärlden. Ingetdera av instituten torde dock besitta någon större sakkunskap om just den arabiska regionen, heter det.

Utskottet

Utskottet har inte sett det som sin uppgift i sammanhanget att pröva de praktiska och ekonomiska förutsättningarna att förverkliga motionärernas förslag om ett särskilt institut för arabvärldsfrågor utan begränsar sig till att söka bedöma förslagets värde utifrån de särskilda intressen utrikesutskottet är satt att företräda.

Arabvärlden har tilldragit sig ett allt större intresse i vårt land under senare år, i takt med att de faktiska förbindelserna med arabländerna på olika områden starkt vidgats och fördjupats. Inte minst gäller detta handels- och kulturutbytet liksom turismen. I viss mån torde även biståndsverksamheten och den av SIDA stödda u-landsinformationen ha bidragit till detta växande intresse. Förhållandet torde vara likartat i övriga nordiska länder.

Arabvärlden är vidsträckt och heterogen men binds samman av bl. a. språk och religion. Arabländerna spelar en allt viktigare roll i såväl politiskt som ekonomiskt avseende.

Som motionärerna påpekar, bedrivs det på skilda håll i vårt land en hel del forskning och specialstudier inriktade på skilda förhållanden inom den arabiska världen. Detta sker vid universitet och högskolor men också inom eller på uppdrag av olika statliga myndigheter. Även inom näringslivet, främst inom exportindustrin och konsultverksamheten, torde åtskilliga studier av arabiska förhållanden pågå. Det finns emellertid inget naturligt

centrum vare sig för forskning eller annat kunskapssamlande om arabvärlden.

Det synes utskottet troligt att olika intressenter i väsentlig mån skulle vara betjänta av att ha tillgång till ett specialiserat institut, vars främsta uppgift skulle kunna bestå i att bygga upp ett centralt och aktuellt litteratur- och dokumentationsbestånd om de arabiska länderna samt att bistå med framtagning av sådan information om dessa som efterfrågas.

I den ena av motionerna talas om ett nordiskt arabvärldsinstitut, medan den andra inte utsäger något om det föreslagna arabinstitutets förankring eller verksamhetsområde. Enligt utskottets mening borde behovet av ett dylikt institut bli föremål för en närmare analys och prövning. I första hand borde en samnordisk lösning prövas, efter mönster av de befintliga Afrika- och Asieninstituten, och detta förslagsvis ske inom Nordiska rådsverksamhetens ram.

Stockholm den 21 november 1978

På utrikesutskottets vägnar

ALLAN HERNELIUS

Närvarande vid ärendets slutbehandling: Allan Hernelius (m), förste vice talmannen Torsten Bengtson (c), Erik Adamsson (s), Anna-Lisa Nilsson (c), Sture Palm (s), Georg Åberg (fp), Olle Göransson (s), Ingrid Sundberg (m), Sture Ericson (s), David Wirmark (fp), Karin Söder (c), Ulla Tillander (c) och Axel Andersson (s).